

การวิเคราะห์แผนธุรกิจ

แปลงเกษตรผสมผสาน ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑. บทสรุป

๑.๑ แนวคิดการทำธุรกิจ

เพื่อให้เกิดความมั่นคง ความยั่งยืนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด และเป็นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กำหนด รูปแบบกิจการให้เป็นแปลงเกษตรผสมผสานที่ได้มาตรฐานและครบวงจร

๑.๒ บทสรุปของแผนธุรกิจ

มีการกำหนดตลาดที่ชัดเจน เพื่อกำหนดคุณภาพสินค้าเกษตร และการวางแผนการผลิตที่เหมาะสมในการจำหน่าย ให้แผนธุรกิจสามารถประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๑.๓ องค์ประกอบสำคัญของธุรกิจ

๑.๓.๑ มีคณะกรรมการสหกรณ์/แกนนำกลุ่มที่เข้มแข็งสามารถประสานหน่วยงาน แหล่งรับซื้อ รวมถึงการแสวงหาความรู้/เทคนิคใหม่ๆ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุน

๑.๓.๒ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ กันระหว่างสมาชิกกลุ่มอยู่เสมอ

๑.๓.๓ ความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเกิดจากการหลอมรวมกลุ่มคนตั้งแต่แรกเข้าพื้นที่ (แบ่งกลุ่มที่อยู่อาศัยตามเครือญาติหรือความคุ้นเคย) และหลังเข้าอยู่ในแปลงโดยการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์กันในชุมชน

๑.๓.๔ กำหนดโครงสร้างคณะทำงานเพื่อการพัฒนาชุมชน ตามแผนพัฒนาธุรกิจชุมชน ๑๔ แผนงาน

- แผนรวบรวมผลผลิต
- แผนการจัดการร้านค้าสหกรณ์
- แผนการแปรรูปสินค้าเกษตร
- แผนการเพาะต้นกล้า/เมล็ดพันธุ์/พันธุ์พืช/การเพาะเห็ด
- แผนการผลิตและจำหน่ายปุ๋ย/ดินปลูก/สารหมักชีวภาพ
- แผนศูนย์เรียนรู้เกษตร/เกษตรเชิงท่องเที่ยว
- แผนด้านปศุสัตว์
- แผนการปลูกพืชเศรษฐกิจ
- แผนการจัดการพื้นที่ส่วนกลาง
- แผนด้านสวัสดิการชุมชน
- แผนด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
- แผนด้านการศึกษา
- แผนด้านการบริการต่าง ๆ
- การส่งเสริมการออมและสินเชื่อ

รูปแบบการรวมกลุ่ม

- จัดตั้งเป็นสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ ๑,๐๒๔ ไร่

- มีเกษตรกร ๘๕ ราย แยกเป็น หญิง จำนวน ๔๑ คน ชาย จำนวน ๔๔ คน
- ดำเนินกิจกรรมเป็นแปลงเกษตรผสมผสาน

สถานะกลุ่ม

- มีกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ร่วมกันในกลุ่ม
- มีการประชุม พบปะ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน
- มีปราชญ์ชุมชน ๕ ด้าน และขยายผลปราชญ์ ๒๐ ราย

การบริหารจัดการ

- มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่ม
- มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
- สมาชิกทุกคน มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ที่ตนเองได้รับมอบ และมีความสามัคคี

บุคลากร

คณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด ประกอบด้วย

๑. นายนิรันดร์ สมพงษ์	ตำแหน่ง ประธานกรรมการ	วาระที่ ๑ ปีที่ ๒
๒. นายสุชาติ หร่ายกลาง	ตำแหน่ง รองประธานกรรมการ	วาระที่ ๑ ปีที่ ๒
๓. นางสาวมัทรี อินทร์แสน	ตำแหน่ง เลขานุการ	วาระที่ ๑ ปีที่ ๑
๔. นางระพีพร เหล็กกล้า	ตำแหน่ง เหรัญญิก	วาระที่ ๒ ปีที่ ๑
๕. นางสุวรา มุ่งกลาง	ตำแหน่ง กรรมการ	วาระที่ ๒ ปีที่ ๑
๖. นายเสถียร พรหมแพง	ตำแหน่ง กรรมการ	วาระที่ ๒ ปีที่ ๑
๗. นายณัฐพงษ์ พหลโสภานันท์	ตำแหน่ง กรรมการ	วาระที่ ๑ ปีที่ ๒
๘. นางชมพูนุท แวนวิชัยรัมย์	ตำแหน่ง กรรมการ	วาระที่ ๑ ปีที่ ๑
๙. นายชัยกานต์ บังใบ	ตำแหน่ง กรรมการ	วาระที่ ๑ ปีที่ ๒

และมีสมาชิกทั้งหมด ๘๕ คน

ผลิตภัณฑ์

แปลงเกษตรผสมผสาน ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา (ผัก/โคนม/ไม้ผล/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) พื้นที่ ๑,๐๒๔ ไร่

ประเภทกิจกรรมธุรกิจ เกษตรผสมผสาน (จุดเน้น พืชผัก)

สินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) ๑๙ ชนิดพืชผัก ได้แก่ ผักชี ขึ้นฉ่าย ฟักทอง แตงกวา กระเทียมหัว หอมแบ่ง พริก ตะไคร้ มะเขือเทศลูกท้อ มะเขือเทศเชอร์รี่ มะเขือเทศสีดำ มะเขือเปราะ มะเขือพวง คื่นช่าย ผักกาดหอม จิงจูฉ่าย กระเพรา โหระพา แมงลัก

๒.๒ วิสัยทัศน์

สหกรณ์เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ให้เข้มแข็ง มีความภาคภูมิใจในอาชีพ มีที่ดินทำกินมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒.๓ วัตถุประสงค์

๒.๓.๑ เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมธุรกิจเกษตรผสมผสาน สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๓.๒ เพื่อเป็นแหล่งการผลิตสินค้ามาตรฐานการผลิตที่ปลอดภัย

๒.๓.๓ เพื่อการประกอบอาชีพ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๓.๔ เพื่อให้สามารถวางแผน กำหนดทิศทาง กำหนดกรอบระยะเวลาการกระจายสินค้าทั้ง ๓ ตลาด (ล่าง กลาง บน)

๒.๔ เป้าหมาย

๒.๔.๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่จากการผลิตเชิงเดี่ยวให้ปรับเข้าสู่การทำเกษตรแบบผสมผสาน ทั้งหมด ๘๕ ราย

๒.๔.๒ สร้างมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย (GAP PGS เกษตรอินทรีย์) ให้แก่สมาชิกทั้งหมด ๘๕ ราย

๒.๔.๓ มีตลาดในการกระจายสินค้าทั้ง ๓ ตลาด (ล่าง กลาง บน)

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของธุรกิจ (SWOT)

๓.๑ จุดแข็ง

- เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรที่แน่นอน
- เกษตรกรเก็บเมล็ดพันธุ์ผักเองได้
- เกษตรกรมีการปรับปรุงดินสำหรับทำการเกษตร
- ระบบน้ำในแปลง ๑ ไร่ มีความพร้อม สามารถรองรับการผลิตในพื้นที่ ๑ ไร่ได้
- ระบบคมนาคมสะดวกสบาย
- ผู้นำมีความเข้มแข็ง เป็นนักประสานงาน และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- มีระบบการผลิตที่มีมาตรฐานรองรับ GAP ขึ้นไป

๓.๒ จุดอ่อน

- น้ำสำหรับทำการเกษตรในพื้นที่ ๕ ไร่ มีไม่เพียงพอ ทำให้ทำการเกษตรในพื้นที่ ๕ ไร่ไม่ได้

๓.๓ โอกาส

- มีแหล่งรับซื้อ และกระจายสินค้าเกษตรที่แน่นอน
- ตลาดให้ความเชื่อถือในระบบการผลิตของพื้นที่
- สินค้าเป็นที่ต้องการและยอมรับของผู้บริโภค

๓.๔ อุปสรรค

- ระยะทางจากแหล่งผลิต และแหล่งตลาดอยู่ห่างไกลกัน ทำให้มีต้นทุนในการขนส่งเพิ่มขึ้น

๔. แผนการตลาด

สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด กำหนดแผนการรวบรวมและจำหน่ายผลผลิตสู่ตลาด ๓ แหล่ง คือ ตลาดล่าง ตลาดกลาง และตลาดบน

- ศึกษาความต้องการของตลาดและวางแผนร่วมกันกับสมาชิกกลุ่ม
- กำหนดแผนการพัฒนาคูณภาพการผลิต เพื่อให้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด
- วางแผนแปลงตนเองและสมาชิกให้มีผลผลิตจำหน่ายเป็นรายวัน เดือน และปี

๕. การดำเนินงาน

๕.๑ กำหนดเป้าหมายตลาด แบ่งเป้าหมาย ตลาดเป็น ๓ ระดับ คือ ตลาดล่าง ตลาดกลาง และตลาดบน ดังนี้

๕.๑.๑ ตลาดล่าง ได้แก่

- ตลาดสด
- ตลาดในชุมชน
- ร้านค้าในชุมชน

๕.๑.๒ ตลาดกลาง ได้แก่

- ตลาดนัดโรงพยาบาลปากช่องนานา (ทุกวันศุกร์)
- ตลาดประชารัฐ ร่วมกับทางอำเภอปากช่อง (ทุกวันจันทร์)
- ไร่บุญลอย
- ร้านค้าเดรี่โฮม
- ตลาดไท (ทำ MOU ร่วมกันเมื่อปี ๒๕๖๒)
- โรงแรม/รีสอร์ทใกล้เคียง

๕.๑.๓ ตลาดบน ได้แก่ ส่งออกต่างประเทศ (ตลาดยุโรป, ตลาดไต้หวัน, ตลาดญี่ปุ่น)

๕.๒ สถานที่ตั้งธุรกิจ : สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด

๕.๓ แผนการผลิต

๕.๓.๑ แผนการจัดการแปลงที่อยู่อาศัย ๑ ไร่ (เกษตรกรจำนวน ๘๕ ราย รวมพื้นที่ ๘๕ ไร่)

- ปลูกพืชเพื่อบริโภค ขายในชุมชน และนำสู่ตลาดภายนอก
- สร้างมาตรฐานการผลิตที่ปลอดภัย (ระบบ GAP, ระบบอินทรีย์)
- วางแผนการทำเกษตร ๓ แบบ ได้แก่
  - (๑) วางแผนปลูกพืชเพื่อขายผลผลิต/ขายเมล็ดพันธุ์
  - (๒) วางแผนปลูกพืชตามความต้องการของตลาด และราคาสูง
  - (๓) การแปรรูปผลผลิต

๕.๓.๒ แผนการจัดการแปลงเกษตรกรรม ๕ ไร่ (เกษตรกรจำนวน ๘๕ ราย รวมพื้นที่ ๔๒๕ ไร่)

- แผนระยะสั้น (๑-๓ ปี) ปลูกพืชเศรษฐกิจตามช่วงฤดูกาล เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มัน

สำปะหลัง

- แผนระยะยาว (๑-๕ ปี) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน เช่น พืชผักผสมผสาน (ผักชี พักทอง ถั่วลันเตา สลัด) ไม้ผล (น้อยหน่า โอโวกาโด กาแฟ ทูเรียน โคนม ลำไย)

๕.๓.๓ แผนการผลิตในภาพรวมพื้นที่ โดยสหกรณ์มีแผนในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่จากการผลิตเชิงเดี่ยวให้ปรับเข้าสู่การทำเกษตรผสมผสาน

๕.๔ การควบคุมคุณภาพ

โดยสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด ได้ใช้มาตรฐานสินค้าตามที่ตลาดกำหนด และได้ดำเนินการปฏิบัติตามมาตรฐานต่าง ๆ เช่น

- ๕.๔.๑ มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) ๑๙ ชนิดพืชผัก เกษตรกร ๓๙ ราย รวม ๑๘๐ ไร่รับรอง
- ๕.๔.๒ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ระยะปรับเปลี่ยน ๕๐ ราย
- ๕.๔.๓ มาตรฐาน SDGs PGS ระยะปรับเปลี่ยน ๓๕ ราย
- ๕.๔.๔ มาตรฐานเกษตรธรรมชาติ ระยะปรับเปลี่ยน ๑๗ ราย

๕.๕ การบริหารบุคลากร

มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มตามแผนการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม โดยมีคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด กำกับดูแล

๕.๖ การส่งมอบ

ปัจจุบัน ได้ดำเนินงานดังนี้ ๑) คู่ค้ารับผลผลิตในแปลง ๒) มีตัวแทนกลุ่มของเกษตรกรรวบรวมผลผลิตส่งคู่ค้า

วางแผนงานในอนาคต คือ สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินปากช่อง (คทช.) จำกัด เป็นผู้รวบรวมผลผลิตการเกษตรทั้งหมด และเป็นคู่ค้ากับตลาดภายนอกทั้งหมด

๖. งบการเงิน

๖.๑ แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๖.๑.๑ พัฒนาพื้นที่

- ปรับปรุงถนนสายหลัก (อบต.ปากช่อง)

๖.๑.๒ น้ำ

- ระบบน้ำในแปลงเกษตรกรรม ๕ ไร่ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล/ส.ป.ก.)
- ระบบน้ำเพื่อการเกษตรในแปลงที่อยู่อาศัย ๑ ไร่ ในการผลิตพืชอินทรีย์ รองรับตลาดยุโรป (พอช.)
- ระบบน้ำอุปโภค-บริโภค (พอช.)

๖.๑.๓ แหล่งเรียนรู้

- งานปรับปรุงและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ชุมชน/หมู่บ้าน/อบต.ปากช่อง)

- ปรับปรุงอาคารศูนย์เรียนรู้ (พอช.)
- พัฒนา/ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้/แปลงสาธิต (พอช.)

๖.๑.๔ สิ่งแวดล้อม

- ระบบสิ่งแวดล้อมและจัดการขยะ (ชุมชนร่วมกับ อบต.ปากช่อง)

๖.๒ แผนการพัฒนาการตลาด

๖.๒.๑ ร้านค้าสหกรณ์

- อุปกรณ์การขายสินค้า (พอช.)
- สินค้าภายในร้านค้า (สหกรณ์ฯ คทช.ปากช่อง จำกัด/กรมส่งเสริมสหกรณ์/เครือข่าย)

๖.๒.๒ อาคารคัดแยก/ควบคุมมาตรฐาน/บรรจุภัณฑ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์/ส.ป.ก.)

๖.๒.๓ รถห้องเย็นเพื่อจัดส่งผลผลิต จำนวน ๒ คัน โดยสหกรณ์ฯ คทช.ปากช่อง จำกัด สมทบ ๑๐% (กรมส่งเสริมสหกรณ์)

๗. ความเสี่ยงและโอกาส

๗.๑ ความเสี่ยง

- ขาดความต่อเนื่องของผลผลิต
- น้ำไม่เพียงพอในการเกษตร
- การดำเนินงานของสหกรณ์ยังอยู่ในช่วงระยะเริ่มต้น

๗.๑ โอกาส

- พื้นที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนักทำให้การเดินทางเข้าไปศึกษาเรียนรู้รวมถึงการขนส่งสินค้าสะดวก/รวดเร็ว
  - มีโรงแรม/รีสอร์ทอยู่รายรอบพื้นที่ ทำให้สามารถขยายช่องทางการตลาดได้
  - สภาพพื้นที่เหมาะแก่การดำเนินการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเนื่องจากทั้งอากาศดีตลอดทั้งปี และมักจะมีนักท่องเที่ยวแวะเวียนเข้ามาเรียนรู้ในพื้นที่บ่อยครั้ง
  - ได้รับการบูรณาการจากหน่วยงานต่าง ๆ
-